

תאריך פרסום: 5 בנובמבר 2025

על (סוף) החיים ועל המוות – מדריך היערכות לסוף חיים ופטירה

פרק 6 – ירושה

מתי כדאי לערוך צוואה?

- ☑ האם אתם מעוניינים לקבוע באופן ברור כיצד רכושכם יחולק לאחר פטירתכם?
- ☑ האם אתם נמצאים בזוגיות שנייה או יותר?
- ☑ האם אתם בגיל זיקנה או מתקרבים לגיל זיקנה?
- ☑ האם אתם חולים במחלה קשה (או במחלה חשוכה מראש) או נמצאים במצב אחר בו קיים סיכון לחיכם (לדוגמה עקב עיסוק או שירות צבאי)?
- ☑ האם יש לכם ילדים קטינים?
- ☑ האם בבעלותכם נכסים רבים ומגוונים? למשל, נכסי מקרקעין, עסק פעיל, בעל רכוש רב.
- ☑ האם ערכתם צוואה אך טרם הפקדתם אותה אצל הרשם לענייני ירושה?

בישראל, החוק מפריד בין מצב שבו אדם ערך צוואה הקובעת מי יירש אותו לאחר פטירתו, לבין מצב שבו אדם הלך לעולמו מבלי להותיר אחריו צוואה. במקרים בהם אין צוואה, החוק קובע את סדר היורשים על פי דין.

סדר היורשים על פי דין כאשר אין צוואה:

- בן הזוג של המנוח (כולל גם ידועים בציבור) – יירש את מכונית הנוסעים המשותפת, את המיטלטלין של משק הבית המשותף ולפחות 50% מיתרת העיזבון. **החלק שיירש בן הזוג תלוי בדרגת הקרבה שאיתה הוא יורש.**
- דרגת קרבה ראשונה: ילדי המנוח וצאצאיהם – הילדים יירשו בחלוקה שווה ביניהם. אם הילדים נפטרו לפני המנוח, יירשו את חלקם הנכדים.
- דרגת קרבה שנייה: הורי המנוח וצאצאיהם – יירשו רק אם המנוח לא הותיר אחריו ילדים. אם ההורים נפטרו לפני המנוח, יירשו האחים, ואם האחים נפטרו לפניו יירשו האחיינים.
- דרגת קרבה שלישית: הורי הוריו של המנוח (סבים וסבתות) וצאצאיהם – יירשו את המנוח רק אם אין בן זוג, ילדים, הורים או אחים.

למעבר למקרים הנפוצים – <https://view.genially.com/675b3d483d1d0b4cf1ebb979>

למה חשוב לערוך צוואה?

עריכת צוואה מבטיחה כי לאחר הפטירה רכוש המנוח יחולק בהתאם לרצונו. עריכת צוואה נועדה גם לצמצם מחלוקות וסכסוכים משפטיים שעלולים להתעורר בין היורשים. מומלץ לערוך צוואה מוקדם ככל הניתן, שכן ניסיון החיים מלמד שעריכת צוואה חשובה גם בגילים צעירים, וביתר שאת במקרים הבאים:

- אם כללי הירושה על פי החוק אינם מתאימים לאדם, והוא מעוניין ליצור התאמה אישית לפי נסיבות חייו. למשל – דאגה לבן או בת הזוג, דאגה לילדים קטינים, הגנה על קרובים הזקוקים לתמיכה, ניהול נכסים עסקיים, תרומה או כל דבר אחר שחשוב לאדם.
- אם המצב המשפחתי מורכב יחסית, למשל זוגיות שנייה, הורות יחידנית ועוד.
- אם האדם נמצא בגיל זקנה או קרוב לגיל זקנה.
- אם האדם חולה במחלה קשה (או במחלה חשוכת מרפא).
- אם האדם נמצא במצב מסכן חיים, לדוגמה עקב עיסוק מסוים או עקב שירות צבאי.
- אם בבעלות האדם נכסים רבים ומגוונים, לדוגמה נכסי מקרקעין, עסק פעיל או רכוש רב.
- אם האדם מעוניין להביע את רצונו באשר לאפוטרופוס שימונה, לאחר מותו, לילדו הקטין או לקרוב אחר שהוא משמש כאפוטרופוס שלו (להרחבה ראו פרק 10 למדריך זה).

דרכים לעריכת צוואה:

ישנן שלוש דרכים אפשריות לעריכת צוואה:

1. **צוואה בכתב יד** – נכתבת כולה בכתב ידו של המצווה, עם תאריך וחתימה. לא נדרש אישור מגורם חיצוני נוסף (כגון עדים) לצוואה זו. זכרו: צוואה מודפסת לא נחשבת צוואה בכתב יד.
2. **צוואה בעדים** – נכתבת בכתב יד או מודפסת ונחתמת בפני שני עדים. העדים לא יכולים להיות זוכים על פי הצוואה או בני הזוג של הזוכים.
3. **צוואה בפני רשות** – נערכת בפני גורם רשמי מוסמך שהוא אחד מאלה: נוטריון, שופט, חבר בית דין דתי, רשם של בית המשפט, או הרשם לענייני ירושה.

הפקדת צוואה:

- מומלץ מאוד (אך לא חובה) להפקיד את הצוואה במאגר הרשמי של הרשם לענייני ירושה, משרד המשפטים. הצוואה המופקדת היא סודית ומוצפנת והיא תיפתח רק לאחר פטירת המפקיד.

- ניתן להפקיד צוואה באופן מקוון דרך אתר האינטרנט של הרשם לענייני ירושה או באופן פיזי בהתייצבות באחת מלשכות הרשם לענייני ירושה [בזימון תור מראש בלבד](#).
- ההפקדה מגינה על הצוואה מנזקי זמן או אובדן ומסייעת להגנה בפני זיופים.
- ההפקדה הראשונה של צוואה היא ללא עלות, וכן ניתן להפקיד צוואה בפטור מתשלום אגרה אחת לחמש שנים.

קישורים למידע נוסף וגורמים מסייעים:

מידע נוסף:

משרד המשפטים – האפוטרופוס הכללי

- [עריכה והפקדה של צוואה](#)
- [מדריך ליורשיו של מנוח שלא הותיר צוואה](#)
- [מדריך ליורשיו של מנוח שהותיר צוואה](#)

כל זכות

- [צוואות ירושות ועזבונות](#)
- [היערכות לסוף חיים \(פטירה, מוות\)](#)

מערך הדיגיטל הלאומי

- [סוף חיים](#)

גורמים מסייעים:

ניתן להתייעץ עם עורכי דין בעלי ניסיון בתחום הירושה ובעריכת צוואות.